

OBJAŚNIENIA DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ DLA GMINY TUSZYN NA LATA 2017-2024

Wieloletnia prognoza finansowa (zwana dalej WPF) zgodnie z art.227 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty prognozą nie może być jednak krótszy niż okres, na jaki przyjęto limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art.226 ust.3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych.

Limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art.226 ust.3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych w przypadku Gminy Tuszyn zostały określone do 2020 roku.

Prognozę kwoty długu, stanowiącą część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania. Gmina Tuszyn sporządza WPF do roku 2024.

Dodatkowo od 01.01.2013 r. WPF musi być dostosowana do zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U.2013.86) w zakresie nowego wzoru WPF, w którym wykazuje się dodatkowo źródła dochodów oraz więcej informacji uzupełniających.

Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Tuszyn została poprzedzona analizą finansową ważniejszych wielkości z wykonania budżetu z lat 2013-2015, i przewidywanego wykonania za 2016 r. które stanowią bazę do projekcji budżetu na lata 2017 – 2024.

Celem niniejszego opracowania jest pokazanie długookresowych projekcji dochodów i wydatków budżetowych, jak również określenie możliwości inwestycyjnych Gminy w przyszłych latach, a także ich wpływu na budżet tak, aby została zachowana płynność finansowa Gminy Tuszyn.

WPF określa możliwości finansowe realizacji przyjętych zadań, zdolność kredytową gminy, pokazuje harmonogramy spłaty zobowiązań kredytowych.

I. DOCHODY

Bazą wyjściową do planowania WPF w latach 2017-2024 r. są plany dochodów z projektu uchwały budżetowej gminy na 2017 r. i porównanie do przewidywanego wykonania budżetu na 2016 r. Zgodnie z tabelą Nr 1 do niniejszych objaśnień.

Trudno jest porównać dochody z trzech lat poprzedzających rok budżetowy, ponieważ poszczególne grupy wydatków w tym okresie są bardzo różne. Zachodzące zmiany w ostatnim okresie powodują duże trudności w planowaniu dochodów z powodu braku odpowiednich aktów prawnych a z drugiej strony przekazywane są informacje, które należy brać pod uwagę, ponieważ mają one istotne znaczenie np. przy planowanej reformie oświatowej lub przy zadaniach z zakresu opieki społecznej.

Dochody bieżące na 2018 rok planowane były w sposób następujący:

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – wzrost o 8 % w stosunku do planowanych dochodów na 2017 r.

Dla porównania należy wskazać, że udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wzrastają w 2017 r. o 8,7% w porównaniu z planem 2016 r.

Dochody te przyjmowane są do budżetu na podstawie pisma z MF.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wzrost o 5 % w stosunku do planowanych dochodów na 2017 r.

Dla porównania należy wskazać, że przewidywane wykonanie za 2016 r. w stosunku do planu 2017 r. wzrosło o 7,9%, a planowane dochody na 2017 r. w stosunku do planu 2016 r. o 10,1%.

Podatki i opłaty - mniejszy plan o 0,6% w stosunku do planu dochodów na 2017 r.

Decydujący wpływ na mniejszy plan w tej grupie dochodów ma fakt niezaplanowania zaległości z tytułu opłaty planistycznej w 2018 w kwocie 71.786,00 zł. oraz mniejsze wykonanie dochodów na targowisku miejskim (opłata miejscowa, eksploatacyjna, różne opłaty) o 5% . Nie planowano wzrostu dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej, zajęcia pasa drogowego i opłat za odpady, natomiast pozostałe dochody z tytułu podatków i opłat zaplanowano wzrost o 2% w stosunku do planu 2017r..

Podatek od nieruchomości wzrost o 2% w stosunku do planu dochodów na 2017 r.

Dla porównania plan dochodów w 2017 r. w stosunku do przewidywanego wykonania za 2016 r. wzrost o 2%, plan dochodów w 2016 r. do wykonania 2015 r. wzrost o 5%, ale już do przewidywanego wykonania za 2016 r. to wzrost wynosi już tylko 2,6%, wykonanie 2015 r. do wykonania 2014 r. wzrost 2%.

Dochody z subwencji ogólnej wzrost o 8,3% w stosunku do planu dochodów na 2017 r.

Część oświatowa subwencji ogólnej wzrost o 15,2% w stosunku do planu 2017 r. Wzrost subwencji wynika z zaplanowania subwencji dla liceum ogólnokształcącego w związku z planowanym przejściem tej placówki przez gminę od Powiatu Łódzkiego Wschodniego od września 2017 r. Zaplanowano kwotę 207.936,00 zł. dla 36 uczniów po 5.776,00 zł. na ucznia.

W związku z reformą oświaty i przesunięciem 6-latków do przedszkola MEN planuje zwiększenie subwencji oświatowej o dzieci sześciolatnie, na które planuje subwencję w kwocie 4.300,00 zł. na dziecko tj. kwota 623.500,00 zł. (145 osób x 4.300,00 zł.)

Dotychczasowa subwencja oświatowa zaplanowana jest w kwocie 7.384.391,00 zł. tj wzrost o 3,5% w stosunku do 2017 r. Dla porównania subwencja oświatowa 2017 r. jest wyższa od 2016 r. o 3,5%.

W tej grupie dochodów część wyrównawczą subwencji ogólnej zaplanowano wzrost o 5% , średnia z trzech ostatnich lat wynosiła 4,7%.

Część równoważącą subwencji ogólnej zaplanowano bez wzrostu do planu 2017 r. , ponieważ w latach 2013-2016 kwoty tej subwencji są różne np. 2013 r. 63.509,00 zł. 2014 r. 80.503,00 zł. 2015 r.

108.145,00 zł. 2016 r. 100.792,00 zł. 2017 r. 96.029,00 zł. średni wzrost subwencji za lata 2013/2016 w stosunku do 2017 r. wynosi 8,8%, ale te dochody mają tendencję malejącą.

Dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące wzrost 22,4% w stosunku do planu dotacji na 2017 r.

Dochody z tytułu dotacji w 2018 r. w porównaniu z planem na 2017 r. w zakresie pomocy społecznej oprócz dotacji na świadczenia wychowawcze (500+), które zaplanowano bez wzrostu do planu 2017 r. zaplanowano do wysokości przewidywanego wykonania za 2016 r. a nie do planu 2017 r., ponieważ na ogół plan ten wzrasta w ciągu roku. Średni wzrost dochodów w tej grupie wynosi 6,6%. Na obecną chwilę nie planuje się dotacji na projekty z UE oraz WFOŚiGW.

Inne dotacje to dotacja ze Starostwa na bieżące utrzymanie dróg powiatowych 759.611,00 zł. dotacja z KBW na rejestr wyborców – 2.510,00 zł. dotacja z UW na zadania z obrony cywilnej 1.700,00 zł. dotacja z UW na utrzymanie Dziennego Domu Pobytu Senior Wigor 48.000,00 zł. zaplanowano bez wzrostu, natomiast dotacja z UW na utrzymanie stanowisk w administracji 147.799,00 zł. oraz dotacja na stypendia socjalne z UW kwota 93.730,00 zł. 2% do przewidywanego wykonania za 2016 r. Dotacja na zadania z zakresu wychowania przedszkolnego została zaplanowana wg wytycznych MEN na dzieci poniżej szóstego roku życia w kwocie 1.403,00 zł. na przedszkolaka 505.080,00 zł. (360 x 1.403,00 zł.)

Pozostałe dochody wzrost o 0,6% w stosunku do planu dochodów na 2017 r.

w tym:

Pozostałe dochody z targowiska (dzierżawa, odsetki, różne wpływy) zaplanowano spadek o 5% w stosunku do zaplanowanych dochodów 2017 r.tj. o 46.287,00 zł. mniej.

Dochody z MCSiW zaplanowano bez wzrostu do roku 2017 r. kwota 1.360.000,00 zł.

Zaplanowano 110.000,00 zł. zwrotu nadwyżki środków obrotowych z MOK i ZWiK (w latach poprzednich zawsze były zwroty nadwyżki). W 2017 roku dochodów tych nie planowano.

Pozostałe dochody wzrost 2% w stosunku do planu 2017 r.

Dochody majątkowe na 2018 r.

Dochody majątkowe zaplanowano w kwocie 3.300.000,00 zł. w tym: 3.289.380,00 zł. ze sprzedaży majątku i 10.620,00 zł. z przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności. W 2018 r. jest jeden użytkownik który ma rozłożoną spłatę do 2022 r. Planujemy przeznaczyć do sprzedaży 25 działek niezabudowanych, które stanowią dwa kompleksy, jeden składa się z jednej działki w Tuszynie ul. Szpitalna obręb 16, drugi składa się z 24 działek w Tuszynie ul. Turystyczna obręb 11. Wykaz działek w załączeniu do WPF.

Do uchwalenia WPF nie planowano dotacji oraz środków na inwestycje, ponieważ na chwilę obecną gmina nie ma podpisanych nowych umów w tym zakresie.

Dochody bieżące na 2019 rok planowane były w sposób następujący:

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – wzrost o 9 % w stosunku do planowanych dochodów na 2018 r.

Dla porównania należy wskazać, że udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wzrastają w 2017 r. o 8,7% w porównaniu z planem 2016 r. oraz wzrost 8% w 2018 r. do planu 2017 r.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wzrost o 5 % w stosunku do planowanych dochodów na 2018 r.

Podatki i opłaty wzrost o 2,2% w stosunku do planu dochodów na 2018 r.

W tej grupie dochodów podatki zostały zwiększone o 3%, wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostki (opłata skarbową, opłata eksploatacyjną, opłata za sprzedaż napojów alkoholowych) wzrost o 2%, natomiast wpływy z innych lokalnych opłat (opłata adiacencka, zajęcie pasa jezdni, opłaty za odpady) bez wzrostu do planu 2018 r. Zaplanowano mniejsze dochody z targowiska (opłata miejscowa, eksploatacyjna, różne opłaty) o 5% do planu 2018 r. Pozostałe opłaty 2% wzrostu do planu 2018 r.

Podatek od nieruchomości wzrost o 3% w stosunku do planu dochodów na 2018 r.

Dochody z subwencji ogólnej wzrost o 4 % w stosunku do planu dochodów na 2018 r.

Część oświatowa subwencji ogólnej wzrost o 3,9% w stosunku do planu 2018 r. Wzrost subwencji wynika z zaplanowania subwencji dla liceum ogólnokształcącego w kwocie 352.336,00 zł., (61 uczniów x 5.776,00 zł.), subwencja na dzieci 6-letnie kwota 546.100,00 zł. (127 przedszkolaków x 4.300,00 zł.). Dotychczasowa subwencja zaplanowana jest w kwocie 7.642.845,00 zł. tj. wzrost o 3,5% w stosunku do planu 2018 r.

Część wyrównawczą subwencji ogólnej zaplanowano wzrost o 5% , średnia z trzech ostatnich lat wynosiła 4,8%.

Część równoważącą subwencji ogólnej zaplanowano bez wzrostu do planu 2018 r. kwota 96.029,00 zł.

Dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące wzrost o 2,8% w stosunku do planu dochodów na 2018 r.

Dochody z tytułu dotacji w 2019 r. w porównaniu z planem na 2018 r. w zakresie pomocy społecznej oprócz dotacji na świadczenia wychowawcze (500+), które zaplanowano bez wzrostu do planu 2018 r. zaplanowano jako średni wzrost dochodów w tej grupie, który wynosi 6,6%. Na obecną chwilę nie planuje się dotacji na projekty z UE oraz WFOŚiGW.

Inne dotacje to dotacja ze Starostwa na bieżące utrzymanie dróg powiatowych 759.611,00 zł. dotacja z KBW na rejestr wyborców – 2.510,00 zł. dotacja z UW na zadania z obrony cywilnej 1.700,00 zł. dotacja z UW na utrzymanie Dziennego Domu Pobytu Senior Wigor 48.000,00 zł. zaplanowano bez wzrostu, natomiast dotacja z UW na utrzymanie stanowisk w administracji 150.755,00 zł. oraz dotacja na stypendia socjalne z UW kwota 95.605,00 zł. 2% do planu 2018 r.

Dotacja na zadania z zakresu wychowania przedszkolnego została zaplanowana wg wytycznych MEN na dzieci poniżej szóstego roku życia w kwocie 1.437,00 zł. na przedszkolaka 507.261,00 zł.

(353 x 1.437,00 zł.)

Pozostałe dochody spadek o 3,2% w stosunku do planu dochodów na 2018 r.

Pozostałe dochody z targowiska (dzierżawa, odsetki, różne wpływy) zaplanowano spadek o 5% w stosunku do zaplanowanych dochodów 2018 r. tj. o 92.574,00 zł. mniej.

Dochody z MCSiW zaplanowano bez wzrostu do planu 2018 r. kwota 1.360.000,00 zł.

Zaplanowano 110.000,00 zł. zwrotu nadwyżki środków obrotowych z MOK i ZWiK (w latach poprzednich zawsze były zwroty nadwyżki) bez wzrostu do planu 2017r.

Pozostałe dochody średni wzrost o 2% w stosunku do planu 2018 r.

Dochody majątkowe na 2019 r.

Dochody majątkowe w kwocie 1.084.192,00 zł. w tym: 1.073.573,00 zł. ze sprzedaży majątku i 10.620,00 zł. z przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności. W 2019 r. jest jeden użytkownik, który ma rozłożoną spłatę do 2022 r. Planujemy przeznaczyć do sprzedaży 15 działek niezabudowanych. Wykaz działek załączony do WPF.

Do uchwalenia WPF nie planowano dotacji oraz środków na inwestycje, ponieważ na chwilę obecną gmina nie ma podpisanych nowych umów w tym zakresie.

Dochody bieżące na 2020 rok planowane były w sposób następujący:

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – wzrost o 8 % w stosunku do planowanych dochodów na 2019 r.

Dla porównania średnia procentowa z trzech lat poprzedzających rok bazowy wynosi 108,6 %.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wzrost o 5 % w stosunku do planowanych dochodów na 2019 r.

Podatki i opłaty wzrost o 0,4% w stosunku do planu dochodów na 2019 r.

W tej grupie dochodów podatki zostały zwiększone o 2%, wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostki (opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata za sprzedaż napojów alkoholowych) wzrost o 2%, natomiast wpływy z innych lokalnych opłat (opłata adiacencka, zajęcie pasa jezdni, opłaty za odpady) bez wzrostu do planu 2019 r. Zaplanowano mniejsze dochody z targowiska (opłata miejscowa, eksploatacyjna, różne opłaty) o 5% w stosunku do planu 2019 r.

Podatek od nieruchomości wzrost o 2% w stosunku do planu dochodów na 2019 r.

Dochody z subwencji ogólnej wzrost o 3,4% w stosunku do planu dochodów na 2019 r.

Część oświatowa subwencji ogólnej wzrost o 3,3% w stosunku do planu 2019 r. Wzrost subwencji wynika z zaplanowania subwencji dla liceum ogólnokształcącego w kwocie 433.200,00 zł., (75 uczniów x 5.776,00 zł.), subwencja na dzieci 6-letnie kwota 481.600,00 zł. (112 przedszkolaków x 4.300,00 zł.). Dotychczasowa subwencja zaplanowana jest w kwocie 7.910.346,00 zł. tj. wzrost o 3,5% w stosunku do planu 2019 r.

Część wyrównawczą subwencji ogólnej zaplanowano wzrost o 5% , średnia z trzech ostatnich lat wynosiła 5%.

Część równoważącą subwencji ogólnej zaplanowano bez wzrostu do planu 2019 r. kwota 96.029,00 zł

Dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące wzrost o 3,1% w stosunku do planu dochodów na 2019 r.

Dochody z tytułu dotacji w 2020 r. w porównaniu z planem na 2019 r. w zakresie pomocy społecznej oprócz dotacji na świadczenia wychowawcze (500+), które zaplanowano bez wzrostu do planu 2019 r. zaplanowano jako średni wzrost dochodów w tej grupie który wynosi 6,6%. Na obecną chwilę nie planuje się dotacji na projekty z UE oraz WFOŚiGW.

Inne dotacje to dotacja ze Starostwa na bieżące utrzymanie dróg powiatowych 759.611,00 zł. dotacja z KBW na rejestr wyborców – 2.510,00 zł. dotacja z UW na zadania z obrony cywilnej 1.700,00 zł. dotacja z UW na utrzymanie Dziennego Domu Pobytu Senior Wigor 48.000,00 zł. zaplanowano bez wzrostu, natomiast dotacja z UW na utrzymanie stanowisk w administracji 153.770,00 zł. oraz dotacja na stypendia socjalne z UW kwota 97.518,00 zł. 2% do planu 2019 r.

Dotacja na zadania z zakresu wychowania przedszkolnego została zaplanowana wg wytycznych MEN na dzieci poniżej szóstego roku życia w kwocie 1.472,00 zł. na przedszkolaka 538.752,00 zł. (366 x 1.472,00 zł.).

Pozostałe dochody spadek o 3 % w stosunku do planu dochodów na 2019 r.

Pozostałe dochody z targowiska (dzierżawa, odsetki, różne wpływy) zaplanowano 90% dochodów z 2019 r. spadek o 83.317,00 zł.

Dochody z MCSiW zaplanowano bez wzrostu do planu 2019 r. kwota 1.360.000,00 zł.

Zaplanowano 110.000,00 zł. zwrotu nadwyżki środków obrotowych z MOK i ZWiK (w latach poprzednich zawsze były zwroty nadwyżki) bez wzrostu do planu 2019r.

Pozostałe dochody średni wzrost o 2% w stosunku do planu 2019 r

Dochody majątkowe na 2020 r.

Dochody majątkowe w kwocie 10.620,00 zł. nie były planowane wzrostem procentowym, lecz do planu przyjęto dochody z przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności w kwocie 10.620,00 zł. od jednego użytkownika, który ma rozłożoną spłatę do 2022 r.

Dochody bieżące w latach 2021-2024 zaplanowano ze wzrostem 2%.

Planowane dochody na 2021 rok kwota 56.432.836,00 zł. (od dochodów 2020 roku tj. kwoty 55.326.310,00 zł. planuje się 2% wzrostu)

Planowane dochody na 2022 rok kwota 57.561.493,00 zł. (od dochodów 2021 roku tj. kwoty 56.432.836,00 zł. planuje się 2% wzrostu)

Planowane dochody na 2023 rok kwota 58.712.723,00 zł. (od dochodów 2022 roku tj. kwoty 57.561.493,00 zł. planuje się 2% wzrostu)

Planowane dochody na 2024 rok kwota 59.886.977,00 zł. (od dochodów 2023 roku tj. kwoty 58.712.723,00 zł. planuje się 2% wzrostu)

Dochody majątkowe w latach 2021-2022 wynikają z decyzji rozłożenia na raty do 2022 r. spłaty przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności od jednego użytkownika.

II. WYDATKI

Zaplanowane wydatki bieżące na rok 2017 i kolejne lata pozwalają na zachowanie reguły z art.242 ustawy o finansach publicznych, że nie może być uchwalony budżet, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące, powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki.

Wydatki budżetu zostały przedstawione w szczególowości wynikającej z art. 226 ustawy o finansach publicznych (obsługa długu, wynagrodzenia i składki od nich naliczane, wydatki związane z funkcjonowaniem organów JST oraz przedsięwzięcia) oraz zapisów nowego Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 86 z 2013 r.) w zakresie nowego wzoru WPF, w którym wykazuje się w innym układzie wydatki majątkowe oraz wydatki związane ze środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych.

Bazą wyjściową do planowania na 2018 r. był plan wydatków z projektu uchwały gminy na 2017 r. zgodnie z tabelą Nr 2 do niniejszej informacji.

Wydatki bieżące na 2018 rok – 51.081.596,70 zł.

Wydatki planowane były następująco:

Kwoty bazowe w poszczególnych rozdziałach wynikają z planu wydatków bieżących z projektu uchwały budżetowej na 2017 r.

Na zwiększenie wydatków w 2018 r. w porównaniu z planem 2017 r. mają wpływ następujące okoliczności:

Rozdział 01095 zaplanowano wydatki do przewidywanego wykonania za 2016 r. Dotacja na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa wprowadzana jest w trakcie roku, dlatego nie jest planowana w momencie sporządzania projektu budżetu.

Rozdział 75011 większy plan w stosunku do 2017 r. wynika z zaplanowania dotacji z zakresu administracji rządowej w 2018 r. do wysokości przewidywanego wykonania za 2016 r. a nie do planu 2017 r.

Rozdział 75085 zwiększenie planu o 8% w stosunku do planu 2017 r. wynika z tego, że dwie osoby przebywają na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. Najprawdopodobniej w 2017 r. nie powrócą do pracy a na zastępstwo zatrudnione są osoby o niższych wynagrodzeniach. Planuje się powrót tych osób dopiero w 2018 r.

Rozdział 75702 zaplanowane są odsetki od zaciągniętych kredytów wg harmonogramu spłaty oraz odsetki od planowanego kredytu w 2017 r. i 2018r.

Rozdział 75818 zmniejszenie planu z tytułu rezerw. W 2018 r. zaplanowana jest rezerwa ogólna w kwocie 559.026,00 zł. oraz rezerwa celowa na zarządzanie kryzysowe w kwocie 150.000,00 zł.

Rozdział 80101 zwiększenie wydatków spowodowane jest zaplanowaniem reformy oświaty polegającej na stopniowej likwidacji gimnazjów.

Rozdział 80104 w 2017 r. gmina będzie miała obowiązek zabezpieczyć wszystkim dzieciom od trzech do sześciu lat miejsce w przedszkolu, dlatego też trzeba będzie zorganizować przedszkole na ok. 100 dodatkowych dzieci. W 2017 roku zaplanowane są wydatki od września do grudnia 2017 r., natomiast w 2018 r. należało zaplanować już wydatki całoroczne, które szacuje się dodatkowo na kwotę 807.655,00 zł.

Rozdział 80110 mniejsze wydatki w związku z reformą oświaty – stopniowa likwidacja gimnazjów.

Rozdział 80113 dowóz uczniów do szkół planuje się wzrost wydatków o 2% w stosunku do planu 2017

Rozdział 80120 zwiększenie wydatków o 402% w związku z planowanym przejściem Liceum Ogólnokształcącego od Powiatu Łódzkiego Wschodniego od września 2017 r. W 2018 r. skutek finansowy dotyczy całego roku.

Rozdział 85153 i 85154 wzrost wydatków o 2% , przyjęto wydatki do wysokości dochodów za sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 85213 wzrost o 106% w stosunku do planu 2017 r.

Rozdział 85214 wzrost o 109% w stosunku do przewidywanego wykonania za 2016 r. tj. kwoty 654.000,00 zł. ponieważ kwota dotacji przyjęta do uchwały budżetowej na 2017 r. będzie niewystarczająca i w trakcie roku będzie zwiększana.

Rozdział 85215 zwiększenie planu w 2018 r. o 102,2% w stosunku do planu 2017 r. na dodatki mieszkaniowe.

Rozdział 85216 zwiększenie planu w 2018 r. o 106% w stosunku do przewidywanego wykonania za 2016 r. tj. kwoty 696.123,00 zł., ponieważ kwota dotacji przyjęta do uchwały budżetowej na 2017 r. będzie niewystarczająca i w trakcie roku będzie zwiększona.

Rozdział 85219 zwiększenie planu o 101, 3% w stosunku do planu na 2017 r.

Rozdział 85230 zwiększenie planu wydatków na dożywianie w 2018r. wydatkach finansowanych z dotacji o 101,9% w stosunku do przewidywanego wykonania za 2016 r. tj. kwoty 246.685,00 zł., ponieważ kwota dotacji przyjęta do uchwały budżetowej na 2017 r. będzie niewystarczająca i w trakcie roku będzie zwiększana. Wydatki finansowane ze środków gminy bez wzrostu.

Rozdział 85295 w 2018 r. wzrost o 101,5% w stosunku do planu na 2017 r. w wydatkach na utrzymanie Dziennego Domu Pobytu Senior Wigor.

Rozdział 85401 wzrost wydatków o 2% w stosunku do planu 2018 r. Wzrost dotyczy wynagrodzeń i pochodnych od nich.

Rozdział 85415 wzrost wydatków o 102% w stosunku do przewidywanego wykonania wydatków z dotacji za 2016 r. Dotacja wprowadzana jest w trakcie roku, dlatego nie jest planowana w momencie sporządzania projektu budżetu.

Rozdział 8550 wzrost wydatków w 2018 r. o 107,7% w stosunku do planu na 2017 r. Średnia z trzech lat poprzedzających 2018 r. 110,1%

Rozdział 85504 wzrost o 110% w stosunku do przewidywanego wykonania wydatków z dotacji za 2016 r. Dotacja wprowadzana jest w trakcie roku, dlatego nie jest planowana w momencie sporządzania projektu budżetu.

W pozostałych rozdziałach przyjęto plan na 2018 r. bez wzrostu w stosunku do planu 2017r.

Wydatki majątkowe na 2018 r. kwota – 3.300.000,00 zł.

Kwota na wydatki majątkowe równa się dochodom majątkowym.

Wydatki bieżące na 2019 r. wynoszą 51.030.801,00 zł. i są porównywalne z rokiem 2018.

Zaplanowane są niższe wydatki na:

utrzymanie targowiska o 10% w porównaniu z planem 2018 r.,
obsługę długu wg harmonogramów spłaty,
rezerwę ogólną kwota 320.000,00 zł. i 150.000,00 zł. rezerwę celowaną na zarządzanie kryzysowe,
gimnazja w związku z ich stopniowym wygaszaniem,
dotację dla MOK o 100.000,00 zł.

Wyższe wydatki zaplanowane są między innymi na:

zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa wzrost o 3%,
zadania z zakresu administracji rządowej wzrost o 2%,
szkoły podstawowe - wydatki związane z reformą oświaty, stopniowe wygaszanie gimnazjów,
przedszkola niewielki wzrost w porównaniu z 2018 r. - 100,51%
dowóz uczniów do szkół 2% w stosunku do planu 2018 r.
zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii 2% wzrostu do planu na 2018 r.
zadania z zakresu pomocy społecznej wzrosty podobne jak w 2018 r., (średnia wzrostu 106%)
pomoc materialna dla uczniów wzrost o 2% w stosunku do planu 2018 r.
dodatki mieszkaniowe wzrost o 2% w stosunku do planu 2018 r.

W pozostałych rozdziałach przyjęto plan na 2019 r. bez wzrostu w stosunku do planu 2018r.

Wydatki majątkowe na 2019 r. wynoszą - 1.1.084.192,00 zł.

Kwota na wydatki majątkowe równa się dochodom majątkowym.

Wydatki bieżące na 2020 r. wynoszą 51.111.011,00 zł.

Zaplanowane są niższe wydatki na:

obsługę długu wg harmonogramów spłaty,
gimnazja w związku z ich stopniowym wygaszaniem ostatni rok ponoszenia wydatków,

Wyższe wydatki zaplanowane są między innymi na:

zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa wzrost o 3%,
zadania z zakresu administracji rządowej wzrost o 2%,
gotowość bojową OSP wzrost o 3%,
szkoły podstawowe wydatki związane z reformą oświaty, stopniowe wygaszanie gimnazjów,
przedszkola wzrost w porównaniu z 2019 r. – 2,1%
dowóz uczniów do szkół 2% w stosunku do planu 2019 r.
zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii 2% wzrostu do planu na 2018 r.
zadania z zakresu pomocy społecznej wzrosty podobne jak w 2019 r., (średnia 106%)
pomoc materialna dla uczniów wzrost o 2% w stosunku do planu 2018 r.
dodatki mieszkaniowe wzrost o 2% w stosunku do planu 2018 r.

W pozostałych rozdziałach przyjęto plan na 2020 r. bez wzrostu w stosunku do planu 2019r.

Wydatki majątkowe na 2020 r. zaplanowane są w wysokości – 1.621.862,00 zł.

Kwota na wydatki majątkowe wynika z rozliczenia budżetu. Dochody w kwocie 55.336.930,00 zł. minus wydatki bieżące 51.111.011,00 zł. minus planowane rozchody 2.604.057,00 zł. Różnica to wydatki majątkowe w kwocie 1.621.862,00 zł.

W 2021 roku wydatki bieżące wynoszą 51.711.420,00 zł. i wynikają ze zwiększenia planowanych wydatków z 2020 r. tj. kwoty 51.111.011,00 zł. o kwotę 600.409,00 zł. (rezerwa na zwiększenie wydatków niezaplanowanych np. na wzrost wynagrodzeń).

Wydatki majątkowe w 2021 roku zaplanowane są w wysokości - 2.320.173,00 zł.

Kwota na wydatki majątkowe wynika z rozliczenia budżetu. Dochody w kwocie 56.443.456,00 zł. minus wydatki bieżące 51.711.420,00 zł. minus planowane rozchody 2.411.863,00 zł. Różnica to wydatki majątkowe w kwocie 2.320.173,00 zł.

W 2022 roku wydatki bieżące wynoszą 53.163.928,00 zł. i wynikają ze zwiększenia planowanych wydatków z 2021 roku o 2,8%.

Wydatki majątkowe w 2022 roku zaplanowane są w wysokości - 2.012.515,56 zł.

Kwota na wydatki majątkowe wynika z rozliczenia budżetu. Dochody w kwocie 57.561.493,00 zł. minus wydatki bieżące 53.163.928,00 zł. minus planowane rozchody 2.385.049,44 zł. Różnica to wydatki majątkowe w kwocie 2.012.515,56 zł.

W 2023 roku wydatki bieżące wynoszą 53.961.387,00 zł. i wynikają ze zwiększenia planowanych wydatków z 2022 roku o 1,5%.

Wydatki majątkowe w 2023 roku zaplanowane są w wysokości – 3.275.416,00 zł.

Kwota na wydatki majątkowe wynika z rozliczenia budżetu. Dochody w kwocie 58.712.723,00 zł. minus wydatki bieżące 53.961.387,00 zł. minus planowane rozchody 1.475.920,00 zł. Różnica to wydatki majątkowe w kwocie 3.275.416,00 zł.

W 2024 roku wydatki bieżące wynoszą 55.580.229,00 zł. i wynikają ze zwiększenia planowanych wydatków z 2023 roku o 3%.

Wydatki majątkowe w 2024 roku zaplanowane są w wysokości – 3.600.006,00 zł.

Kwota na wydatki majątkowe wynika z rozliczenia budżetu. Dochody w kwocie 59.886.977,00 zł. minus wydatki bieżące 55.580.229,00 zł. minus planowane rozchody 706.742,00 zł. różnica to wydatki majątkowe w kwocie 3.600.006,00 zł.

Wydatki bieżące

- w 2018 wzrastają o 105,55% w stosunku do planu 2017 r.
- w 2019 maleją o 0,10% w stosunku do planu 2018 r.
- w 2020 wzrastają o 100,16% w stosunku do planu 2019 r.
- w 2021 wzrastają o 101,17% w stosunku do planu 2020 r.
- w 2022 wzrastają o 102,8% w stosunku do planu 2021 r.
- w 2023 wzrastają o 101,5% w stosunku do planu 2022 r.
- w 2024 wzrastają o 103% w stosunku do planu 2023 r.

W tym miejscu należy powiedzieć, że wzrost wydatków bieżących uzależniony jest ściśle od dochodów. Jeżeli będą wzrastać wydatki bieżące w latach 2018 i kolejnych w tym: wydatki na wynagrodzenia i pochodne szczególnie w stosunku do grupy zawodowej pracującej w oświacie, należy wówczas

ograniczyć inne wydatki bieżące lub dokonać znacznych podwyżek podatków i opłat lokalnych, obecnie dochody są zaplanowane mniej więcej ze wzrostem takim jak w latach poprzednich.

Analiza wydatków w latach 2018-2024 wykazuje, że wielkość wydatków w kolejnych latach kształtuje się różnie. Trudno wskazać jednoznaczne przyczyny, ponieważ wielkość wydatków uzależniona jest od wykonywanych zadań.

Największy wzrost wydatków bieżących jest w roku 2018, ponieważ skutek finansowy reformy w oświacie (likwidacja gimnazjów) rozpoczęty we wrześniu 2017 r. ma pełne odzwierciedlenie w budżecie 2018 r. planowane przejście Liceum Ogólnokształcącego w Tuszynie również skutkuje dość znacznym wzrostem wydatków w 2018 r.. Obowiązek zabezpieczenia miejsc w przedszkolach dla wszystkich dzieci od 3-ich do 6-ciu lat to następne dodatkowe wydatki, ponieważ szacuje się, że może zabraknąć ok. 100 miejsc i trzeba będzie otworzyć nowe przedszkole.

W pomocy społecznej również dokładane są zadania, które generują wydatki a nie na wszystkie otrzymujemy dotacje i musimy angażować środki własne. Niestety dochody bieżące nie rosną w takim tempie jak wydatki bieżące dlatego też od lat brakuje środków na drobne remonty w jednostkach oświatowych lub zakup wyposażenia. Ogranicza się również wydatki w administracji i na innych zadaniach realizując tylko najpotrzebniejsze.

Wydatki majątkowe uzależnione są od dochodów majątkowych oraz od możliwości kredytowej Gminy. Dzięki temu, że Gmina wypracowuje wolne środki to możemy angażować je na wydatki majątkowe lub spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Tabela Nr 3 przedstawia udział długu w dochodach ogółem, a tabela Nr 4 udział spłaty rat kapitałowych w dochodach ogółem.

Od 2019 roku nie planuje się zaciągania kredytów i pożyczek na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Rozchody czyli spłaty rat planujemy finansować z nadwyżki operacyjnej czyli różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Obsługa długu – Wydatki obejmują odsetki i inne rozliczenia z bankami związane z zaciągniętym i planowanym długiem z tytułu kredytów i pożyczek. Odsetki stanowią wielkości szacunkowe określone na podstawie umów i harmonogramów spłat istniejącego zadłużenia oraz kalkulacji nowych potrzeb kredytowych w 2017 i 2018 roku.

Planowane spłaty odsetek, które wynikają z szacunkowych wyliczeń (ponieważ stopy procentowe się zmieniają) oprócz odsetek z umów na pożyczki z WFOŚiGW, które nie ulegają zmianie przez cały okres kredytowania przedstawia tabela nr 5.

Gwarancje i poręczenia – nie występują w naszej gminie.

III. WYNIK BUDŻETU - Wynik budżetu to różnica między dochodami ogółem a wydatkami ogółem budżetu, która stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu lub deficyt budżetu (art. 217 ust.1 ufp). W 2017 roku budżet jest zrównoważony to znaczy, że dochody ogółem równają się wydatkom ogółem. W 2018 r. zaplanowana jest nadwyżka budżetowa w kwocie 613.816,30 zł., która przeznaczona jest na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek z WFOŚiG, które są umorzone warunkowo do uzyskania efektu ekologicznego na zadaniach na które były przeznaczone umorzenia. Natomiast w latach 2019 – 2024 wynik budżetu stanowi nadwyżka budżetowa, która przeznaczona jest na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów.

IV. PRZYCHODY BUDŻETU – z przewidywanego wykonania budżetu za 2016 r. wynika, że wolne środki w kwocie 2.247.658,36 zł. zaangażowane do budżetu 2016 r. będą wykorzystane na deficyt w kwocie 427.868,41 zł. pozostanie kwota 1.819.789,95 zł. będzie więc można tymi środkami sfinansować rozchody w wysokości 1.489.686,00 zł. i w 2016 r. nie zaciągać kredytu. W 2017 roku planowany jest do zaciągnięcia kredyt w kwocie 2.013.486,00 zł. na rozchody (spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów); w 2018 roku planowany jest kredyt w kwocie 2.413.484,00 zł. na rozchody (spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów); w latach 2019 – 2024 przychodów nie planujemy.

V. ROZCHODY BUDŻETU – obejmują spłatę długu - zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych pożyczek i kredytów, a także spłat nowego zadłużenia planowanego do zaciągnięcia w 2017 r. i w 2018 r.

VI. KWOTA DŁUGU – dług z poprzedniego roku + zaciągany dług – spłata długu = dług na koniec roku.

W przypadku gdyby udało się nie zaciągać kredytu w 2016 r. kwota długu na 31.12.2016 r. .wynosiła by 12.797.504,74 zł. plus planowany kredyty w 2017 r. w kwocie 2.013.486,00 zł. minus spłata w kwocie 2.013.486,00 zł. stan zadłużenia na 31.12.2017 r. wynosić będzie 12.797.504,74 zł.

Plus w 2018 r. zaciągnięcie planowanego kredytu w kwocie 2.413.484,00 zł. minus spłata w kwocie 3.027.300,30 zł. stan zadłużenia na 31.12.2018 r. wynosić będzie 12.183.688,44 zł.

Jeżeli w latach 2019-2024 nie będziemy zaciągać nowych zobowiązań kredytowych to dług będzie malał o planowane spłaty kredytów do momentu wygaśnięcia w 2024 r.

W 2018 r. możliwe jest umorzenie pożyczek z WFOŚiGW w kwocie 613.816,30 zł.

VII. Ustawowe wskaźniki:

Zgodnie z art. 243 -244 ufp od 2014 roku mają zastosowanie „nowe limity”. Relacja, o której mowa w art. 243 ufp. została wyliczona w pozycjach od 9.1 do 9.7.1 załącznika Nr 1 do uchwały.

W Gminie Tuszyn relacja, o której mowa w art. 243 ufp. została zachowana w każdym kolejnym roku planowania.

VIII. Przeznaczenie nadwyżki wykonanej w poszczególnych latach objętych prognozą -
zaplanowane nadwyżki budżetu w latach 2018-2024 przeznacza się na spłatę wcześniej
zaciągniętych kredytów i pożyczek.

IX. Wartość przyjętych zobowiązań – nie wystąpiły.

Tuszyn: listopad 2016 r.

Sporządził: Skarbnik - Halina Modzelewska .